

Školitelský posudek na bakalářskou práci Věry Jelínkové:

Skladba bengálské slovní zásoby: její vývoj a historické vrstvy

Věra Jelínková předkládá k obhajobě jazykovědnou práci, která uceleně analyzuje vývoj bengálské slovní zásoby a její původ. Autorka se lingvistickým tématům věnuje dlouhodobě po celé své studium, což dokládají její seminární práce, jakož i intenzivní studium hindštiny jako druhého indického jazyka, sanskrtu, prákrťů i dříve nabytá částečná znalost arabštiny. Její jazykové nadání v kombinaci s jazykovědným zájmem, mimořádnou pečlivostí a soustavností i vřelou náklonností ke slovníkům dohromady vytvářejí vynikající předpoklady pro napsání této po všech stránkách skvělé práce.

Autorka vychází z velkého rozsahu pramenů, kterými jsou jí vedle gramatik zejména slovníky, a to nejen bengálsko-anglické, ale i bengálský výkladový slovník a řada slovníků cizí slovní zásoby v bengálštině s předmluvami a komentáři (i bengálskojazyčných), což je třeba vyzdvihnout, protože nebývá běžné, aby bakalářská práce byla zčásti založena i na jazykovědných textech ve studovaném jazyce. Dále je třeba ocenit autorčin kritický přístup k sekundární literatuře, tedy zejména ke gramatikám, vedle klasické práce Čatterdžího i několika recentním, mimo jiné i v polštině, kterou autorka v praktické rovině zvládla během svého pobytu na fakultě orientálních studií ve Varšavě, kde pobývala v rámci výměnného pobytu, a tak mohla konzultovat s polskými kolegy, zejména Dr. Elżbietou Walter, která je autorkou polské a tedy mezinárodně bohužel nepříliš známe gramatiky bengálského jazyka. Přestože to z předložené práce přímo nevyplývá, jako školitel vím, že autorka velmi pečlivě srovnávala bengálské gramatiky a slovníky našla v nich řadu nesrovnalostí či nejasných míst a snažila se s tím ve své práci vyrovnat.

Jako školitel jsem měl možnost během řady konzultací, třech vystoupení autorky na bakalářském semináři i při čtení průběžných verzí práce jí všechna svá doporučení a připomínky sdělit, tak aby se s nimi autorka mohla zavčasu vypořádat, což beze zbytku a s kritickým odstupem od svého textu učinila, a proto k odevzdané finální verzi práce mám jen velmi málo komentářů.

Autorka snad mohla rovnou v úvodu zmínit nejdůležitější literaturu, z níž vycházela, a to včetně dalších novějších gramatik, které vím, že měla k dispozici, a provést kritiku těchto jazykovědných pramenů včetně těch, jež v další práci nepoužívá nebo necituje. Dále členění některých kapitol mohlo být přehlednější, např. 2.4.3. a čínštinu by bylo možná lépe vydělit, protože do tibetobarmských jazyků opravdu nepatří, když autorka (a připouštím, že na mou radu) nevydělila zvláště skupinu jazyků sino-tibetských. Zajímavé by bylo spolu s čínskými zvláště pojednat *vidéší* výpůjčky z dalších asijských jazyků, se zaměřením na ty, které pravděpodobně nepřišly přes angličtinu, tak jako to autorka činí u slova thákur nebo právě u čínského termínu pro druh bambusu. Nabízí se několik dalších, například výraz pro glutaman sodný, který je v bengálštině nazýván podle japonské farmaceutické firmy, která ho vynalezla (Ajinomoto), nebo papoušek *kākāṭuyā* z malajštiny, ovšem v obou případech by bylo nutné se odkázat na zdroj a rozhodnout, zda může jít o přímou výpůjčku. Rovněž segmenty v rámci podkapitoly 2.6.1.1. bylo možné dále členit do nižšího řádu podkapitol nebo alespoň označit římskými číslicemi či písmeny spíše než prokládat neoznačenými názvy.

Zajímalo by mě, v kterém slovníku autorka našla *mithāī* (s. 16) jako bengálské slovo. U slova *hābsi/ī* (s. 26) chybí obligatorní český překlad. Perský sufix *dān* (s. 31) má rovněž variantu *dāni* viz *chāidān* i *chāidāni* (popelník) nebo *phuldān* i *phuldāni* (váza), což mohlo být v příslušném odstavci uvedeno. V bibliografii jsou bohužel místy chyby v transliteraci

bengálských názvů slovníků; bengálské názvy by zároveň bylo bývalo vhodné přeložit a překlad uvést v hranatých závorkách. V textu je rovněž jen málo překlepů a drobných chyb, například *videší* v abstraktu, chybějící čárka po vložení větě v úvodu, zdvojení předložky (bod (1).2 na s. 6), „na bengálština“ (s. 41) a několik dalších. Jedná se však celkově jen o několik málo nevýznamných drobností.

Bakalářskou práci Věry Jelínkové doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako výbornou.

24.8. 2016
Martin Hříbek PhD.